

Хас биирбитигэр сыһыаннаах

Оройуонгта паспортнай режимнээрээдэн түрүгү туһунан райсовет исполкома 1989 сыллаахха от ыйын 1 күнүгэр 175 №-дээх быйыарыны ытыллыгыта. Ол пүн бүгүн хайдах толорудулан иһэрий?

Эдэх айлданы урукну ортуур атын сүртэн нөхөн малан сайн дийдэг мөнхүүр смалдэр төрөл пүртүртүгэр прописала-нан уочарата суох бмн дийдэлдээччилэр тардал-ла. Ийрата үстүү-түөр-түү смл дийдэг уочарат-таабсттар итхэн нээр-суогууан аагаллаа да солтөөх ит. Исполном ити бадавыдныны көн-нөөр тулхутан Чурааны смэлднннннннннннн 12 нл. мсртэн ордух итлгэ эбн дьону прописала-бат тубууан бмнаарын таагарыта, Билгвн ол тулхуудан ийэр.

Ону тэгэ бийнхэрэ дьнэ туттар 10 тэрилтэ лэргэ үлэлзэччилэр сельсовет бас билэр дьыгын-гэр уочаранка турбатга-ра быһаарылыыбыта. Ни болромтоҕо ыһыллан, би-лийн уочарат балаача барыадытаныа.

Быһаарым атын ауу-
нугар төрөнүүт дыһын
атын куоразза үөрэнэ
сыйдыар, атын оройуон-
га, ө. д. а. олорор өгөтү-
гар бөлөхтөрүн бөлсөр
туһунтан сельсовет ыс-
пыраалкатын, райсовет
визитын ирдир бардак
олохтоһуга. Ол эрэри
итини, кини быраабын
хааччактырыһан, со-
дуол көтүллэбэт. Онон
толоруллара кыаллыба-
та. Быһаарым, биялэн
турар, оройуонга оло-
рор дьону урутатан дыһ-
ын хааччывар сыйдан
Ыдыллыбыт, Бирдэ са-
наан көрдөххө, ханна эр-
Неркинрига дыһалар
өгөтүгар төрөнүүт сана

дэлгэцтэй бэлэхтэй баран, дөнгөдөг, бөйгөтэй хөдлөхтэй урсгалтай, сайнхны ол дэлгэцтэй нөхө сүлдэн олоороо бийлгэ уусуу-бууцайтуугаар төгс снэр-дээдэй? Ол да буулал-райсонет президиума олуунуу 15 хүнүүгэр буюлбул муньзагар ил-ни дүүулаахэн баран тө-лөрүүтэн үхүүлэ.

Паспортнай режимин тутууһунарымыга өрө-нуоннаады паспортнай өстүөл өртүттэн баалача үлэ ыытыллар. Ол өрө-нуо маңа дарагы мааар-хаттар, уустуктар суох буолбатохтар. Быстактык ыыллахха, маастыт сыйла-лахха паспорт кэлбэтэ-дигэн 400 киһи ысы-раатканан сыйдыллар. Сыйлаха тыһыынчаанан киһи сана паспорт ызар (сорох санаһын сана туо-лоһ, сорох араспаанын-тын уларытан, сорох су-таран, о. д. а. биричин-изэринэн), элбэх киһи пропискалар, пропис-катын уһуллар, хаар-тыска сыйынартарар. Онон быһата, паспортнай өстүөл инспекторын үлэ-тэ баттаһыналар үгүс. Маныаха 1989 сыйлаа-ха үлэ быһаарымыга дауу-

Хайгайг бичигдээгүй дуу-
бичгийнхэн дивиз-уот,
коммунальнай хайгайгы-
тыба производственной
хайбохугун ийнхэн делово
ыйн паспортт штатын
көрөгс субэминистр то-
лоруулубата. Начальник
П. М. Макаров: «Хайга да
оройнонга итинхэн штат
суох Хантан урхарчы
ылан ити үлэйити чу-
туохпунуй», — диэн ам-
каастанар. Оттон не-
дыала отделын начальни-
га В. В. Аржанков:
«Министерствобытын а р-
казера буоллар туруор-
сан ылым этэ Онко бу-
катын суох». — Диэр.
Онон паспортнай остуол
түбүктээх үлэитин тана-
раһын эмиэти билити

да сэтгэлтэй байдлаар ту-
рар. Президент В. В.
Арижакову итгэлтэй то-
но хувиараар туруур-
сарыгтар сурдагдсантай.

[illegible]

Түмүүтээн эгтэххэ, райсовет исполкома оройногта паспортнай режим тугуһуу боллуруугуар 1989 сыллааххэ эдэйгэр талаарбыт быһаарыыта сүмүтүн төлөрүллэн иһэр. Оттон сорох пуунтар того төлөрүлүбэттарын быһаардым.

М. ГУЛЯЕВ,
райсовет депутат.

Сага эконо­мической снбээстэһиилэр

Оройуонга Саха ССР тас экономическэй сибээстэрингэ ССРС-ка предстатель, Саха ССР народнай депутата Ю. А. Готовцев кэлэ сырытта.

Оройуон журналистарын кытта көр-
сүүттүгэр киши республика предста-
вителин быһыытынан үлэтин көп-
сөтө, ыйытыыларга эппиэттээтэ.

—1988 сыллаахха ха-
йа бадарар тэрилтэ,
предприятие кырамысса таһы-
гар сирэй экономиче-
скай сибээсэ тахсар
вогулун туһунан ССРС
Верховнай Советын 1405
№-дээх уураада таһаар
рыллыбыта. Оно оло-
бура билигин республика
169 үлэ коллективта-
ра Японияны, Кытайы,
кытта экономической си-
бээстэһиһэр олохтоо-
гулар, Канада, Аласка,
Соёруу уонна Хоту Ко-
реялар Саха сирин эмиз
интэриэһиргиллэр. Жур-
налист Д. Николаев
«Кыым» хаһыакка «та-
һааргарбыт «Омук сир-
гар орбостон» дииэ ыс-
татыыта олохтоох, «Ор-
бостон» дииэ аата да
бар. Кырамысса таһы-
гар барыһын үлүһүйүү
кырдьык баара Холо-
бур, республика «Сала-
ааһааһаа ССРС уонна

изаатчлары СССР-унда РСФСР-тас экономический свббзстанига програмаларыгар - киллариллн барар жбит буоллаахтарына, Союзка бас бэрннэр тарилгэлэр суоттарыгар сыйдыааччылар итл үлэ коллективтарына, рабончидарын үптарин суотутар, бираллар калаллар. Оноп кииннлэр ил-лннэригэр киннэтинэ-тээх, отчуоттуур бу-луотлаахтар. Ол суох Оноп Верховный Совет кэ аналлаах комиссия тариллан үлөлөөн арар Төбө орокуот таһаарыт-лыгытын быһаарыахта-ра. Иккиннэн, дзонно-торо норуотка барыты-гар кыһайан тикснбөт видеоан, компьютерныан, автомашиналарынан үлү-һүгүү баарын өйдөөбөт-төр. Ити дйдулар суот

дизиггэ хабааннаах программалахтар. Онон республиканы хамгийн эрх нэрчиг хэм шингэр сэтгэриллэрийн халачийн баран ээлин ону нэрүүнү-нэстийн байзэлэригэр ыгчхатарын багарааллар. Атынги собулэмтэтэр. Эргиммийгэр бир ыараханын Кийтай уонна Япония байзэлын икки ардыларыгэр түһэрситт ыгчабардара буолар. Холдубур, Кийтайн ону ылбат буоллаххына, мань биэрбипт бинтэр Японияда итинг биэрбэт түбэлтэдинтэр мань ылымалын днэх күрдүг. Япония технологияны атынныгэр улахан нитирнэстэх. Үсүү-түөрүү смл буола-буол

технологиялары ularын
турар. Бийнхэ бийнх
тын, солк, атылаабы
технологиялары аны
сылынан ularыйар, са
нагы булаллар. Ки
лэргэ сынаута суох бу
лар, оттон атыта таһа
рыллан харчыны си
бинер киллэрер. Бийн
Японияттан маһы таһа
тааһын технологияны
ылабыт. 20 жыл устат
кичирэхэ маһы анарда
гыны биэрэ олордубу.
Билигин итининк техн
логия Өлүөхүмүзэ ки
лэриллэн эрэр. Сүрдэ
табыгастаах, оборудо
ниета дьодус. Хайа ба
рар маһы танаасты
кыахтаах. Итаттан С
ха сирий усулудубуат
гар оворуот аһын үүн
ринк технологияны а
үлэһиттэри адалан үл
лэттибит. Сунтаар, Бу
луу оройуоннарыгар
теһиллэһиннэр.

Онон үс мушук бүс
дуг көрөххэ сөп. Ян
нил — производство үс
дуг технологията. Үс
тай — үлэһит куус (биз
кыһа кунта хамнаһа
солк эрэ тэһиһар, он
манна 170—180 сол
хамнаска үөрүүнэ сөб
дэлһэллэр). Саха тирэ-
бэллота.

Тас эргийнхэ тахсын
ны алы Верховный Совет
ийнхэ тэрлэлит гост
дарственной комитет с
руководя, кини сөбүлэ
тэринэ, бысгыт кээмэй
ини эрэ олбу таска т
лаарылалыа. Япониян
кытта сибээспитигэр Н
ильская арыялар тул
боппуруска кээлэн ниг
турабыт. Итинн быһаа
даххытына эрэ бүтэһи
тээх эппинэти биэрнэхт
дизн нээдэр.

Ити дойдудартан кини
уоруннара олус алба
Быстахтык ыллахха, И
тайга сирн урдук, И
дүүстээхтин туһана
лар. Метр да сир кура
нах сыппат. Айыла ба
йын барытын туһага т
һааралларынан, үлэни
тарһен эмиз олуста
Китап рабочаһа иккил
чааһы-чааһынан биһи
сынныанан көрбөккө ст
покса үлэлһир. Бэрт к
ратык сһин көһөрөө
эмиз үлэлэһитиниз ба
рар. Онон киһилэрт
Ылар оборудованнеһыт
гар үлэлэһин да онну
кыһамыһын эһэйэр. Б
лһитин курдук, станок
үлэлэтэи баран, чааһ
чааһынан тахсан бара
хаалар буоллахытын
түргэһик аһьатарби

Тас экомомичеснай сибэстэһинилэри олохтообун биигин үөрэттиллэ эрэ сылдьар. Олохтоох кадрдар наадалар. Билигин бэрт эрийинэн 4 ыччаты үөрэттэрэ сылдьабыт.

Ити курдук үлэсэн республикага валютаны фонд гаримнактаахыт, Онгон культураны, нуруот үөзэриинитин, до-руобуяа харыстабылын, о. д. а. үбүлүүхнүт,

Энгийн курдук оройуон тас эргээнгэ тугунал тахсмаххытын сөбүү? Но-руот талааннаахгарын тү-мэ тардыааха. Япония, холбоур, байэтигэр суох экэотиканы, уратылаах малы-салы олус интэри-иргнир. Соторутаагыта Сталин олоор сылдыбыт Союзка согодох экзе-мпляр автомашинатын на-

рахан сыанада илдьэ бар-
да. Билиги чорооннорбу-
тун, муостан, түүттэн
онолуктарбытын бача-
рыахлытын сөп. Мана
Ханаласка Манчаары тө-
рөөбүт Сото алааһыгар
«Алаһа» кооператив са-
халымы ис хоһоонноох са-
йылыгы тэрийэн ээрэр.
Манна барыта сахалыы
буолуоҕа. Аастыт сайы-
омук дьонно малан хоно-
орөөн олус астынан сар-
быттарга. Итинник күн-
турнай миннэри оҕо-
руохка. Туристар кэллэх-
тэрин сөп. Байа булуҥ-
тастыгас буолуон, ырааҕы
көрөн дьаһанынан наада.
Ити дойдударга билиэ-
нин курдук бирдин
сыллаах булган суох.
Кырата 5-7 сылга суот-
таммыт программалар
үлэниилэр. Барытын ба-
рыстаахтык оҕорго
сыал-сорук туруорумал-
лар, кэпэспэнигин өтө-
рөдөр.

Итинтэн салгым Юрий Александрович Ыйыттыларга эппиэттээтэ. Байыт народнай депутат бытыһытынан Саха ССР тапсыарса туһунан сокуону оңорор временнай комиссия председателин солбууһааччы бытыһытынан элбэти кэпсээтэ. Чурапчыларга, көһөрүүгэ сымалдыбыттарынан сибээстээн, аналлаах ууһах таһаарылдыахтаабын. Б. Н. Ельцин олунньу 4 күнүгэр Ыйытты оройуоннай коэффициентнарга сыһыаннаах дьаһалын, о. д. а. тустарынан кэпсээтэ.

М. СИДОРОВА

рингэр хөмбөг ороскуотта-
нар

летчик Ю. Бадло веруот
туттар табарларын онго-

КОМСОМОЛ ДЫЛҒАТА ҮГҮСТЭРИ ДОЛГУТАР

(Бүтүүтэ. Нисан I
стр. нэр).

дизайн олохтоох төлөлдө-
ниенан бизнесте хааза-
ланыштан алынган
үзүлүр тартып сала-
дан олоор. Инженер-
ини директордун бы-
лааннах.

Пленум кыттыылаахта
ра биэр санаанан Доро
феев саабыланыытын
ыллынытар. Кожомол
райкомун бюротунан се
кретарга Хайахсын орто
оскулатыгар учуутал
лаабыт Ф. М. Петрова
кандидатуруна туруору
лунна. Итин уруксу өртү

гэр номсомольской үлэ-
хання да үлэлзэбэтэх, са-
лайар үлэз эрилийэтэх.
СГУ омук тэмыгар фа-
культетын билиырын бү-
тэрбит. Вүтүн оройуон
үрдүгүн өссө атын канди-
датура көстүбөнкө, аль-
тернативата суох бу кан-
дидатура дьүүлэ таһаа-
рылына.

Фекла Михайловна «коммунистической» идея дүн тугуй? Эн ону хайдах ойдүүгүн?» дүн бүтүн тын суолталамыг боллуросна кыайан эгнээтээбатар, лидер буолар кыасар үгүтэри

саарбацулатти.

Райкомол чиглэнэ Е. Пудов, комсомолга жуу-
тарх лидер хааяагчтайга-
ар да наада буюу бүт кэ-
мгэр түбэлнэх идийн
адалын олоордуу сүлх-
ийн бэлчигдэн турш
Эрлийн Эрнэтийн ааг-
нан совхоз комсомоль-
сий тэрилтэйн секретарь
рын Михаил Давалов
кандидатурын туруур-
да. Михаил комсомо-
лсий үлдэгч зөвхөн сүлх
үлдэгч. Бүтат олоор сүлх
идийнхэнхэнхэнхэнхэнх
энийнхэнхэнхэнхэнхэнх
онохуудар, саргахсийнх

амиз онтон таваарышлар.
Соторуугаарыта Михаил
комсомольскай улустан
агын улусу бара сылдыс
баран, комсомольскай
улусу топпууту албаты
этер, улахан итарай үс-
нотер. Тал эппитер, ол
иниер Н. М. Андреев,
Николаий Мишкин,
Светлана Номгородова,
Михаил Васильев дьаала-
тын тигээр тээрдерга
дьаанырдайагын билистээ-
тилар. Райкомол чилиэ-
Василий Посельский, са-
лайар улусу сылыар
дьахтачлар холбурдары-
гар олохуран, Фекла Пет-

рова эмнэ үлэлнэн сөбү
онуоха, кылаабынайа, б
чалаабын туһунан эттэ

[illegible]

тын ухултарарга тургу-
руста. Ол ылымына Ба-
ры өртүнэн ыарагчатын
көйүннэтэн Данилов само-
отводун ылыммакка бы-
һаардылар. Михалда бэй-
тэ да толкуйдаан баран,
куластааһынгга кула-
раллартан сөбүлэстэ.
Онон 25-тен 22 кулабы
ылан, көмсомол райко-
мун бастагы секретары-
нан Михалда Михайлович
Данилов талыллына.

Комсомол райкомутар
бизе кийинзех аппараты
од яңигар ички секретарь,
тутарга быһаарылды.
Пленум райкомол ички
секретарынан Фекла
Михайловна Петровна
тала.

Л. ВАСИЛЬЕВА

(Ханын анал. норр.)

М. ШЕСТАКОВ,
сэрин уонна үлэ ве-
терина.

